

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ТА ОПОДАТКУВАННЯ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ КИТАЮ

Акіншина О.В.

Національний університет "Львівська політехніка"

Малий та середній бізнес у економічно розвинених країнах є основою для стабільного розвитку економіки та сприяє зниженню рівня безробіття шляхом створення додаткових робочих місць та підвищенню зайнятості населення.

Проблемам формування державної політики, фінансової підтримки та реформування малого бізнесу присвячені наукові праці таких вітчизняних та закордонних науковців: д.е.н., проф. Ю. Іванов, д.е.н., проф. Н.М.Ткаченко, д.е.н., академік НАН України В.М. Геєць, д.е.н., доц. З.С. Варналій, к.т.н. В.Т. Музичук., Андрю Г.В.Стоун, Н.А. Месві, А. Басов, А.Ж. Єргешова, А.С. Погарская, Н.Н. Тютюнков, І. Хмелевський та інші.

Ряд економістів вважає, що основними проблемами підприємницької діяльності є:

- недосконалість законодавчої бази діяльності підприємницьких структур;
- жорсткий податковий пресинг та ускладненість податкової системи;
- нестача початкового капіталу та власних оборотних коштів;
- труднощі з отриманням банківських кредитів;
- тиск кримінальних структур;
- складності з приміщеннями та висока орендна плата;
- обмежені можливості лізингових послуг [1].

Нині підприємства малого і середнього бізнесу Китаю складають абсолютну більшість зареєстрованих підприємств країни – понад 95% від загальної кількості. Малий і середній бізнес дає одну третину ВВП Китаю і створює велику кількість робочих місць. Саме тому його підтримка була і залишається однією з пріоритетних задач держави. При цьому середній і малий бізнес складають в основному приватні компанії [табл.1].

За даними Державного комітету статистики КНР у 2011 році в країні функціонувало 3 млн. малих підприємств та майже 30 млн. приватних підприємств. На підприємствах малого бізнесу зайнято біля 60% працездатного населення. У цій сфері бізнесу виробляється до 80% інноваційної продукції та технічних винаходів а частка малого бізнесу у загальному обсязі експорту складає понад 60%.

Вимоги щодо віднесення до малих та малорентабельних підприємств у КНР [6]

	Щорічна сума оподатковуваного прибутку, юаней женьміньбі	Загальна вартість активів, юаней женьміньбі	Максимальна кількість робітників і службовців, чол.
Промислові підприємства	300 000	30 000 000	100
Інші підприємства	300 000	10 000 000	80

Уряд Китаю приділяє велику увагу сприянню підтримці держави економічному зростанню малого і середнього підприємництва шляхом удосконалення нормативно-законодавчої бази регулювання діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва та системи їх оподаткування.

Урядом Китаю затверджені програми спрямовані на удосконалення та повну перебудову усіх галузей економіки країни на період 2020-2050 років.

Нині діяльність малого підприємництва регулюється Законом «Про стимулювання розвитку малого і середнього підприємництва», прийнятого у 2002 році, який передбачає однакові можливості для малих підприємств щодо кредитування, інвестування, удосконалення виробництва, впровадження нових науково містких технологій у економіку Китаю.

Комуністична партія Китаю розробила та затвердила положення про створення «Державного фонду розвитку малого і середнього підприємництва», фінансування якого здійснюється з державного бюджету країни. Цей фонд сприяє захисту інтересів суб'єктів малого підприємництва по усіх економічних напрямках через додаткове фінансування та пільгове оподаткування їх діяльності.

Відповідні державні фонди надають гарантійні зобов'язання та забезпечення заставами для отримання банківських кредитів на розвиток бізнесу.

Держава сприяє захисту доходів, які отримуються підприємствами малого бізнесу, надає пільги щодо оподаткування підприємств, які створюють додаткові робочі місця для інвалідів та безробітних.

Для реалізації державної економічної політики в Китаї створена комісія щодо сприяння розвитку та реформуванню країни – “The National Development and Reform Commission” (NDRC), метою якої є створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього бізнесу.

Багаточисельні конференції з обміну досвідом та інформацією серед успішних підприємств сприяють швидкому розвитку малого бізнесу.

В Китаї діє державна програма підтримки експорту малих та середніх підприємств, яка має стратегічний характер.

Одним з найефективніших інструментів цієї роботи є організаційна і фінансова підтримка участі підприємств у виставково-ярмаркових заходах за кордоном. Для цього щорічно складається відповідна програма. Допомога надається центральним урядом і владою регіонів: бюджетні субсидії на ці цілі виділяється з національного і місцевого бюджету. Організаційна допомога здійснюється через створення колективних експозицій. Ці фінансові інструменти використовуються тільки для малого і середнього бізнесу. Крім виставок для просування експорту застосовуються такі інструменти як експортний кредит, експортне страхування тощо [5].

Для висвітлення роботи малого і середнього бізнесу (МСП) та своєчасного інформування населення і державних органів влади з цих питань у 2001 році створена недержавна інформаційна служба (CSMEO), підтримка діяльності якої здійснюється «Департаментом розвитку МСП» у NDRC.

Під егідою CSMEO працюють посередницькі компанії та понад 10 тис. різних агентств, які створюють умови для ділових стосунків між підприємствами бізнесу, проводять роз'яснювальну роботу щодо основних ініціатив уряду стосовно МСП та ініціюють проведення ярмарок. За підтримки CSMEO до підприємств МСП доводиться інформація про стан зарубіжних та вітчизняних ринків, їх потреби і поставки, про якість продукцію, що виробляється малими і середніми підприємствами.

CSMEO надає відомості щодо підприємств, які надають консультаційні, правові, фінансові послуги МСП та проводять юридичне роз'яснення про порядок створення нового підприємства та послуги кредитно-фінансових інститутів.

CSMEO надає користувачам онлайн консультації з проблем діяльності малого бізнесу та підприємництва, а також інформацію про наявність вільних робочих місць на підприємствах МСП по кожному регіону і місту країни та шукачів роботи.

Кожний підприємець за підтримки CSMEO може оформити заявку на надання допомоги відповідними фондами підтримки малого бізнесу [2].

Правова підтримка підприємцям-початківцям надається у створенні електронної пошти, веб-сайту, електронної бібліотеки, організації відео-конференції та підбору інформації з різних питань.

Також надається інформація щодо правових змін, основних напрямків економічного і соціального розвитку та здійснюється аналіз діяльності і визначаються шляхи подальшого розвитку МСП.

Підтримкою малого підприємництва займається Китайський центр з координації та кооперації бізнесу, основним завданням якого є створення спеціальних умов для співробітництва китайських і закордонних організацій з підтримки малого бізнесу.

З 1 серпня 2013 року Китай скасував податок на додану вартість (ПДВ) та податок на підприємницьку діяльність (ППД) для малих підприємств зі щомісячною виручкою до 20 тис. юаней. Загальна економія малого бізнесу КНР на податках склала 55 млрд. юаней.

Одночасно з цим відбувся перехід з ППД на ПДВ по всій країні (раніше це сталося у Шанхаї, Пекіні, Тяньцзині, провінціях Цзянсу, Чжецзян, Аньхой, Фуцзянь, Хубей, Гуандун).

Зміна торкнеться підприємств у сфері логістики, науково-дослідної діяльності, інформаційних технологій, культурно-творчої діяльності, експертизи та консультативних послуг, оренди майна [6].

Як показав досвід дев'яти регіонів Китаю, внаслідок переходу з ППД на ПДВ податковий тягар зменшився у 95% підприємств, загальна економія бізнесу на податках склала 55 млрд. юаней. ППД сплачується з загального обороту підприємства, а НДС припускає залік вхідного податку.

Подальші дослідження будуть проводитися в напрямку вивчення досвіду державної підтримки, організації бухгалтерського обліку та оподаткування малих підприємств країн ЄС, СНД, Японії та інших країн Азії.

1. *Ергешова А.Ж. Мировой опыт развития малого предпринимательства//Университет «Мирас», Республика Казахстан.* 2. *Финк Т.А. Малый и средний бизнес: зарубежный опыт развития [Текст] / Т.А. Финк // Молодой ученый. — 2012. — №4. — С. 177-181.* 3. *Китайцы осуществляют прорыв в развитии малого бизнеса / Редакция Noteru Бизнес : 18:01, Четверг 25 Июля, 2013 – Режим доступа: <http://noteru.com/post/view/1923>.* 4. *Екатерина “cosmokate65”:Июнь 10, 2012.* 5. *Выставки за рубежом. ЭКСПО ВЕДОМОСТИ No 56 2012.* 6. *<http://chinawindow.ru/china/legal-information-china/chinese-taxation/>*